

Δήλωση της Επιτροπής μετά την παρουσίαση της οδηγίας (ΕΕ) 2020/739 της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, όσον αφορά την πρόληψη και την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων που εκτίθενται ή μπορούν να εκτεθούν επαγγελματικά στον SARS-CoV-2

(2020/C 212/03)

1. Η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να επιτύχει το καλύτερο δυνατό επίπεδο προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στην Ένωση. Από την έναρξη της πανδημίας η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν λάβει πρωτοφανή μέτρα για την προστασία της ζωής και των μέσων βιοπορισμού. Η ΕΕ στήριξε τις εθνικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση της κρίσης στον τομέα της υγείας και για την άμβλυνση των επιπτώσεων του πλήγματος στην οικονομία. Αποδέσμευσε κάθε διαθέσιμο ευρώ στον προϋπολογισμό της για την καταπολέμηση του ιού και χρησιμοποίησε την πλήρη ευελιξία που εμπεριέχεται στους κανόνες για τον προϋπολογισμό και τις κρατικές ενισχύσεις. Έλαβε διάφορες πρωτοβουλίες για να εξασφαλίσει τη διαθεσιμότητα μέσων ατομικής προστασίας και να συμβάλει στην προστασία των πολιτών και των εργαζομένων.
2. Η Επιτροπή τονίζει ότι η πρόταση για την πρωτοβουλία REACT-EU θα παράσχει πρόσθετους πόρους ύψους 58,3 δισ. ευρώ στα διαρθρωτικά ταμεία για την περίοδο 2020-2022. Το ποσό αυτό θα συμβάλει, μεταξύ άλλων, στη στήριξη των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας τους από τον ιό SARS-CoV-2, στη στήριξη των ΜΜΕ, των συστημάτων υγείας, καθώς και της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, ενώ θα είναι διαθέσιμο σε όλους τους τομείς.
3. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η οδηγία (ΕΕ) 2020/739 της Επιτροπής⁽¹⁾ βελτιώνει σημαντικά το υφιστάμενο επίπεδο προστασίας με τη συμπερίληψη του ιού SARS-CoV-2, του ιού που προκαλεί τη νόσο COVID-19, στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾ για τους βιολογικούς παράγοντες, ιδίως όσον αφορά την προστασία των εργαζομένων στην πρώτη γραμμή.
4. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, η οδηγία-πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽³⁾ προβλέπει την αδιαπραγμάτευτη υποχρέωση για όλους τους εργοδότες να πραγματοποιούν και να τηρούν πλήρη και επικαιροποιημένη **εκτίμηση των κινδύνων** σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 9. Αυτό συνεπάγεται ότι όλοι οι κίνδυνοι —συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης στον SARS-CoV-2— στον χώρο εργασίας πρέπει να εξετάζονται και να αξιολογούνται από κοινού, συμπεριλαμβανομένης της αλληλεπίδρασης της έκθεσης με ψυχοκοινωνικούς, βιολογικούς, χημικούς και άλλους κινδύνους.
5. Η Επιτροπή τονίζει ότι, κατά συνέπεια, εφαρμόζονται κατάλληλα **μέτρα πρόληψης και προστασίας**, μεταξύ άλλων στη συγκεκριμένη περίπτωση πιθανής έκθεσης στον SARS-CoV-2 και ότι ο εργοδότης παρέχει όλες τις απαραίτητες **πληροφορίες** σχετικά με όλους τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και τα μέτρα και τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης που αφορούν τόσο την επιχείρηση και/ή την εγκατάσταση εν γένει, όσο και κάθε είδος θέσης εργασίας και/ή καθηκόντων.
6. Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης ότι η κατάλληλη **κατάρτιση** των εργαζομένων που ενδέχεται να εκτεθούν στον SARS-CoV-2 είναι επίσης ύψιστης σημασίας, όπως και το δικαίωμα κάθε εργαζομένου να λαμβάνει τέτοια κατάρτιση, ιδίως με τη μορφή πληροφοριών και οδηγιών που αφορούν ειδικά τη θέση εργασίας του ή τα καθήκοντά του.
7. Η Επιτροπή εφιστά επίσης την προσοχή στις ακόλουθες ειδικές και αυστηρές υποχρεώσεις υγείας και ασφάλειας που προβλέπονται στην οδηγία 2000/54/ΕΚ για τους βιολογικούς παράγοντες:
 - το άρθρο 6, το οποίο περιλαμβάνει **λεπτομερή μέτρα για τον περιορισμό των κινδύνων**, συμπεριλαμβανομένων μέτρων συλλογικής και ατομικής προστασίας, μέτρων υγιεινής, μεθόδων εργασίας για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση της έκθεσης και χρήσης σχετικών προειδοποιητικών σημάτων·
 - το άρθρο 8 για την **υγιεινή και ατομική προστασία**, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα των εργαζομένων να τους χορηγείται κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός ή άλλος κατάλληλος ειδικός ιματισμός·
 - το άρθρο 9 σχετικά με την **ενημέρωση και την εκπαίδευση**, το οποίο παρέχει στους εργαζομένους το δικαίωμα να λαμβάνουν σαφείς πληροφορίες, για παράδειγμα, σχετικά με τους δυνητικούς κινδύνους για την υγεία, τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της έκθεσης, την υγιεινή και τη χρήση προστατευτικού εξοπλισμού·

⁽¹⁾ ΕΕ L 175 της 4.6.2020, σ. 11.

⁽²⁾ ΕΕ L 262 της 17.10.2000, σ. 21.

⁽³⁾ ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1.

— το άρθρο 10, το οποίο απαιτεί από τους εργοδότες να παρέχουν **γραπτές οδηγίες και να αναρτούν αφίσες**, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθείται σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος ή περιστατικού που σχετίζεται με τον χειρισμό βιολογικού παράγοντα, ανεξαρτήτως της ομάδας κατάταξής του.

8. Η Επιτροπή τονίζει ότι όλες οι προαναφερθείσες διατάξεις **ισχύουν για όλους τους εργαζομένους και όλους τους χώρους εργασίας**. Η μόνη εξαίρεση είναι το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β). Η διάταξη αυτή αφορά την παροχή οδηγιών στους εργαζομένους που χειρίζονται παράγοντα της ομάδας 4, η οποία αναφέρεται ως ελάχιστη απαίτηση και, ως εκ τούτου, δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να ισχύει για άλλους εργαζομένους, και αναφέρεται στους εργαζομένους που πράγματι χειρίζονται τον ιό και όχι εκείνους που εκτίθενται ακουσίως σε αυτόν. Η Επιτροπή ενθαρρύνει σθεναρά τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι παρέχονται γραπτές οδηγίες σε όλους τους εργαζομένους που εκτίθενται στον SARS-COV-2, όπως συνιστάται και στην καθοδήγηση της ΕΕ για την προστασία των εργαζομένων (*).
9. Η Επιτροπή επιβεβαιώνει την αποφασιστικότητά της να διασφαλίσει την αυστηρή εφαρμογή από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης για παροχή γραπτών οδηγιών στον χώρο εργασίας και, κατά περίπτωση, για ανάρτηση αφισών που περιλαμβάνουν τουλάχιστον τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται στην περίπτωση έκθεσης εργαζομένων στον συγκεκριμένο βιολογικό παράγοντα. Η Επιτροπή θα ζητήσει από την επιτροπή ανώτερων επιθεωρητών εργασίας να προβεί σε σχετικές ενέργειες για την επιβολή της νομοθεσίας. Σε στενή συνεργασία με την τριμερή συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας, η Επιτροπή θα προωθήσει στο επίπεδο του χώρου εργασίας, σε όλες τις περιπτώσεις ενδεχόμενης έκθεσης, τη συμπερίληψη των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθούνται ως ορθή πρακτική στον συγκεκριμένο τομέα και θα αναθέσει επίσης στον EU-OSHA το καθήκον να συμπεριλάβει αυτή την ορθή πρακτική στο σχετικό **ηλεκτρονικό εργαλείο για την αξιολόγηση του κινδύνου και στην καθοδήγηση**.
10. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, δεδομένου ότι ο ιός SARS-CoV-2 έχει ταξινομηθεί στην ομάδα κινδύνου 3 όπως και ο SARS-CoV-1 και ο MERS, αυτό συνεπάγεται ότι, σε ό, τι αφορά τους ουσιώδεις όρους, θα καλύπτονται τα ειδικά και αυστηρά δικαιώματα και υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 7, 11, 13, στο άρθρο 14 παράγραφος 4 και στα άρθρα 15 και 16. Σε αυτά περιλαμβάνονται το δικαίωμα και η σχετική υποχρέωση για **σχέδιο έκτακτης ανάγκης**, για **κατάλογο των εκτιθέμενων εργαζομένων** (στον οποίο αναφέρεται το είδος της εκτελούμενης εργασίας καθώς και τα στοιχεία τα σχετικά με την έκθεση, τα ατυχήματα και τα περιστατικά), για **εκ των προτέρων κοινοποίηση** στην αρμόδια αρχή της χρήσης για πρώτη φορά, για την τήρηση **ιατρικών φακέλων** επί ορισμένο αριθμό ετών και για τα μέτρα περιορισμού που αναφέρονται στα παραρτήματα V και VI.
11. Η Επιτροπή τονίζει περαιτέρω ότι **δεν υπάρχει διαφορά ως προς την προστασία των εργαζομένων** σύμφωνα με την κατάταξη στην ομάδα 3 ή 4 εκτός των εργαστηρίων ή της βιομηχανικής διαδικασίας που χειρίζονται και χειρίζονται δείγματα του ιού, για παράδειγμα για την ανάπτυξη ή την παραγωγή εμβολίου, ή εγκαταστάσεων απομόνωσης στις οποίες υπάρχουν ασθενείς που έχουν προσβληθεί από τον ιό ή για τους οποίους υπάρχει υπόνοια ότι έχουν προσβληθεί από τον ιό.
12. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις τηρούν τις διατάξεις των παραρτημάτων V και VI που αφορούν ειδικά τις εν λόγω διαδικασίες. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται **χωρίς περιθώρια ευελιξίας για τους παράγοντες της ομάδας 4**. Οι περισσότερες από αυτές ισχύουν επίσης για την ομάδα 3, για την οποία οι πλέον αυστηρές είναι «συνιστώμενες», δηλαδή ισχύουν κατ' αρχήν, εκτός αν από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των κινδύνων προκύπτουν διαφορετικές ενδείξεις.
13. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το παράρτημα III σημείο 6 της οδηγίας για τους βιολογικούς παράγοντες, ο κατάλογος των ταξινομημένων βιολογικών παραγόντων αντικατοπτρίζει την κατάσταση των επιστημονικών γνώσεων κατά τον χρόνο σύνταξής του και ότι θα **ενημερώνεται** αμέσως μόλις παύσει να αντικατοπτρίζει την πλέον πρόσφατη κατάσταση των επιστημονικών γνώσεων. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η επιστήμη εξελίσσεται συνεχώς και, ως εκ τούτου, δεσμεύεται να τηρεί υπό διαρκή επανεξέταση την εν λόγω κατηγοριοποίηση με γνώμονα τις επιστημονικές εξελίξεις. Αυτό συνάδει επίσης με το άρθρο 19 της οδηγίας για τους βιολογικούς παράγοντες, καθώς και με το άρθρο 16 της οδηγίας-πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ. Η Επιτροπή δεσμεύεται να **ενημερώνει τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο** σχετικά με τα αποτελέσματα των εν λόγω επανεξετάσεων.
14. Η Επιτροπή τονίζει ότι τα νέα μέτρα έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή και ότι τα κράτη μέλη πρέπει να τα μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο το αργότερο εντός 5 μηνών. Η Επιτροπή θα στηρίξει τα κράτη μέλη **για τη μεταφορά των μέτρων στο εθνικό τους δίκαιο με τη μικρότερη δυνατή καθυστέρηση**. Η Επιτροπή επισημαίνει στο πλαίσιο αυτό ότι αρκετά κράτη μέλη εφαρμόζουν ήδη την ταξινόμηση στην ομάδα 3 όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2020/739.

(*) COVID-19: ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ — προσαρμογή των χώρων εργασίας και προστασία των εργαζομένων.

15. Στο **νέο στρατηγικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία**, η Επιτροπή θα ανταποκριθεί στην ανάγκη ανάληψης περαιτέρω δράσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια, μεταξύ άλλων, σε περιπτώσεις πανδημίας. Η Επιτροπή θα διασφαλίσει την ενεργό συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία και της επιτροπής ανώτερων επιθεωρητών εργασίας για τον σκοπό αυτό.
 16. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει χωρίς καθυστέρηση την ανάγκη τροποποίησης της οδηγίας για τους βιολογικούς παράγοντες με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την άνευ προηγουμένου κρίση, με σκοπό τη βελτίωση του σχεδιασμού ετοιμότητας και αντίδρασης σε όλους τους εργασιακούς χώρους και θα ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως το τέλος του 2020.
-